

TEISINGUMO TEISMO (ketvirtoji kolegija) SPRENDIMAS

2011 m. birželio 22 d.*

Byloje C-399/09

dėl *Nejvyšší správní soud* (Čekijos Respublika) 2009 m. rugsėjo 23 d. sprendimu, kurį Teisingumo Teismas gavo 2009 m. spalio 16 d., pagal EB 234 straipsnį pateikto prašymo priimti prejudicinį sprendimą byloje

Marie Landtová

prieš

Česká správa sociálního zabezpečení

TEISINGUMO TEISMAS (ketvirtoji kolegija),

kurį sudaro kolegijos pirmininkas J.-C. Bonichot, teisėjai K. Schiemann (pranešėjas), L. Bay Larsen, A. Prechal ir E. Jarašiūnas,

* Proceso kalba: čekų.

generalinis advokatas P. Cruz Villalón,
posėdžio sekretorius K. Malaček, administratorius,

atsiŝvelgęs į rašytinę proceso dalį ir įvykus 2010 m. lapkričio 25 d. posėdžiui,

išnagrinėjęs pastabas, pateiktas:

- M. Landtová, atstovaujamos *advokát V. Vejvoda*,
- Čekijos vyriausybės, atstovaujamos M. Smolek ir D. Hadroušek,
- Slovakijos vyriausybės, atstovaujamos B. Ricziová,
- Europos Komisijos, atstovaujamos K. Walkerová ir V. Kreuzsitz,

susipaŝinęs su 2011 m. kovo 3 d. posėdyje pateikta generalinio advokato išvada,

priima ŝį

Sprendimą

¹ Prašymas priimti prejudicinį sprendimą susijęs su EB 12 straipsnio ir 1971 m. birželio 14 d. Tarybos reglamento (EEB) Nr. 1408/71 dėl socialinės apsaugos sistemų taikymo

pagal darbo sutartį dirbantiems asmenims ir jų šeimos nariams, judantiems Bendrijoje, iš dalies pakeisto ir atnaujinto 1996 m. gruodžio 2 d. Tarybos reglamentu (EB) Nr. 118/97 (OL L 28, 1997, p. 1; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 5 sk., 3 t., p. 3), su pakeitimais, padarytais 2006 m. balandžio 5 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (EB) Nr. 629/2006 (OL L 114, p. 1; toliau – Reglamentas Nr. 1408/71), 3 straipsnio 1 dalies, 7 straipsnio 2 dalies c punkto, 10 ir 46 straipsnių bei Reglamento Nr. 1408/71 III priedo A dalies 6 punkto išaiškinimu.

- 2 Šis prašymas pateiktas nagrinėjant ginčą tarp Čekijos Respublikos pilietės M. Landtová, gyvenančios šioje valstybėje narėje, ir *Česká správa sociálního zabezpečení* (Čekijos socialinio draudimo įstaiga, toliau – *správa*) dėl dalinės senatvės pensijos sumos, kurią ši įstaiga skyrė ieškovei.

Teisinis pagrindas

Sąjungos teisė

- 3 Pagal Reglamento Nr. 1408/71 aštuntą konstatuojamąją dalį:

„kadangi pagal darbo sutartį dirbantiems asmenims ir savarankiškai dirbantiems asmenims, judantiems Bendrijoje, turėtų būti taikoma tik vienos valstybės narės socialinės apsaugos sistema, kad taikant nacionalinės teisės aktus būtų išvengta sutapimų ir dėl to susiklostančių sudėtingų situacijų“.

4 Reglamente Nr. 1408/71 3 straipsnio 1 dalyje numatyta, kad „laikantis šio reglamento specialių nuostatų, vienos iš valstybių narių teritorijoje gyvenantiems asmenims, kuriems taikomas šis reglamentas, pagal bet kurios valstybės narės teisės aktus priklauso tos pačios prievolės ir jie naudojasi tomis pačiomis teisėmis į išmokas kaip ir tos valstybės piliečiai.“

5 To paties reglamento 6 straipsnyje nustatyta:

„Laikantis šio reglamento 7, 8 straipsnių ir 46 straipsnio 4 dalies nuostatų, asmenims ir dalykams, kuriuos jis apima, pastarasis pakeičia bet kurios socialinės apsaugos konvencijos nuostatas, kurių privalo laikytis:

a) <...> tikrai dvi ar daugiau valstybių narių arba

<...>“

6 Reglamente Nr. 1408/71 7 straipsnio 2 dalies c punkte nurodyta:

„Nepaisant 6 straipsnio nuostatų, toliau galioja:

<...>

c) kai kurios socialinės apsaugos konvencijų, priimtų valstybėse narėse prieš pradėdant taikyti šį reglamentą, nuostatos, jeigu jos yra palankesnės išmokų gavėjams arba jei jos atsirado dėl konkrečių istorinių aplinkybių ir galioja nustatytą laiko tarpą, ir jei jos yra išvardytos III priede.“

7 Pagal Reglamento Nr. 1408/71 10 straipsnio 1 dalies pirmą pastraipą:

„Jeigu šiame reglamente nenustatyta kitaip, senatvės <...> išmokos <...>, įgytos pagal vienos ar daugiau valstybių narių teisės aktus, negali būti kaip nors sumažinamos, pakeičiamos, sustabdomas ir nutraukiamas jų mokėjimas <...> vien dėl to, kad jų gavėjas gyvena kitos valstybės narės teritorijoje nei ta, kurioje yra įstaiga, atsakinga už išmokų mokėjimą.“

8 Šio reglamento III priedo „Socialinės apsaugos konvencijų nuostatos, kurios, nepaisant reglamento 6 straipsnio, toliau taikomos – Socialinės apsaugos konvencijų nuostatos, kurios taikomos ne visiems asmenims, kuriems taikomas šis reglamentas“ A dalies 6 punkte „Čekijos Respublika – Slovakijos Respublika“ paliekamas galioti 1992 m. spalio 29 d. sudarytos Čekijos Respublikos ir Slovakijos Respublikos sutarties dėl priemonių, skirtų situacijai po 1992 m. gruodžio 31 d. padalijimo reglamentuoti, 20 straipsnis (toliau – sutartis).

Sutartis

9 Sutarties 20 straipsnio 1 dalyje nustatyta, kad „iki Čekijos ir Slovakijos Federacinės Respublikos padalijimo įgyti draudimo laikotarpiai laikomi įgytais toje sutarties šalyje, kurios teritorijoje piliečio darbdavys turėjo buveinę padalijimo dieną ar dieną prieš šį padalijimą“.

Nacionalinė teisė

- 10 Pagal Čekijos Respublikos Konstitucijos (Konstitucinis įstatymas Nr. 1/1993) 89 straipsnio 2 dalį „įsiteisėję *Ústavní soud* [Konstitucinis Teismas] sprendimai privalomi visoms institucijoms ir juridiniams asmenims“.
- 11 Pagal Įstatymo Nr. 155/1995 dėl pensinio draudimo 28 straipsnį „apdraustasis asmuo turi teisę į senatvės pensiją, jei turi įgijęs reikalingą draudimo laikotarpį, yra sulaukęs nustatyto amžiaus ir, kai reikia, jei tenkina kitas šiame įstatyme numatytas sąlygas“.
- 12 *Ústavní soud* 2005 m. sausio 25 d. sprendime (III. ÚS 252/04, toliau – *Ústavní soud* sprendimas) nurodė, kad sutarties 20 straipsnio 1 dalis turi būti taikoma taip, kad „jei Čekijos pilietis atitinka įstatymuose numatytas teisės į senatvės pensiją suteikimo sąlygas ir ta pensija pagal nacionalinę (Čekijos) teisę yra didesnė nei pagal [sutartį], [*správa*] privalo užtikrinti, kad asmuo gautų tokio dydžio pensiją, kuri atitiktų didesnę išmoką pagal nacionalinės teisės nuostatas, arba, atsižvelgdama į iš kitos sutarties šalies pagal [sutartį] gaunamą pensiją, nuspręsti suvienodinti iš kitos sutarties šalies gaunamą pensiją taip, kad nebūtų dubliuojamos dvi vienos rūšies tais pačiais pagrindais dviejų skirtingų [socialinio draudimo institucijų] mokamos pensijos“.
- 13 Dėl minėto metodo, be sąlygos turėti Čekijos pilietybę, *Ústavní soud* nurodė kitą kumuliacinę sąlygą, – kad prašymą dėl senatvės išmokos pateikiantis asmuo gyventų Čekijos Respublikos teritorijoje.

Pagrindinės bylos aplinkybės ir prejudiciniai klausimai

- 14 M. Landtová, Čekijos Respublikoje gyvenanti jos pilietė, dirbo buvusios Čekijos ir Slovakijos Federacinės Respublikos teritorijoje nuo 1964 m. iki 1992 m. gruodžio 31 d. Nustojus egzistuoti šiai valstybei, iki 1993 m. rugpjūčio 31 d. ji dirbo Slovakijos Respublikos teritorijoje, o nuo 1993 m. rugsėjo 1 d. – Čekijos Respublikos teritorijoje.
- 15 2006 m. birželio 20 d. *správa* skyrė M. Landtová dalinę senatvės pensiją (toliau – senatvės išmoka) nuo 2006 m. kovo 31 d.
- 16 *Správa* apskaičiavo senatvės išmokos dydį taikydama sutarties 20 straipsnį ir nusprendė, kad M. Landtová draudimo laikotarpiai, įgyti iki 1992 m. gruodžio 31 d., turi būti įskaityti pagal Slovakijos socialinio draudimo sistemą, nes jos darbdavio buveinė buvo Slovakijos Respublikos teritorijoje.
- 17 2006 m. rugpjūčio 14 d. M. Landtová padavė skundą *Městský soud v Praze* (Prahos miesto teismas) dėl jai nustatytos senatvės išmokos dydžio, nes, jos nuomone, *správa* neatsižvelgė į visus jos įgytus draudimo laikotarpius.
- 18 2007 m. gegužės 23 d. sprendimu *Městský soud v Praze* panaikino *správa* sprendimą remdamasis *Ústavní soud* sprendimu, kad jei Čekijos Respublikos pilietis atitinka nacionalinėje teisėje numatytas teisės į senatvės išmoką suteikimo sąlygas ir ta išmoka yra didesnė nei apskaičiuotoji pagal sutartį, *správa* privalo užtikrinti, kad asmuo gautų sumą, atitinkančią didesnę išmoką. Atsižvelgęs į tai, *Městský soud v Praze* nusprendė,

kad senatvės išmoka, kurią M. Landtová pripažino *správa*, turi būti padidinta iki tokio dydžio, kokio dydžio pensiją ieškovė pagrindinėje byloje turėtų teisę gauti tuo atveju, jei visus draudimo laikotarpius iki 1992 m. gruodžio 31 d. būtų įgijusi pagal Čekijos Respublikos socialinio draudimo sistemą.

- 19 *Správa* pateikė kasacinį skundą *Nejvyšší správní soud* (Aukščiausiasis administracinis teismas).
- 20 2008 m. sausio 16 d. sprendimu *Nejvyšší správní soud* panaikino *Městský soud v Praze* sprendimą ir grąžino jam bylą nagrinėti iš naujo. Teismas išreiškė abejonių, ar *Ústavní soud* sprendimas ir palankesnis Čekijos piliečių vertinimas neprieštarauja vienodo požiūrio principui, įtvirtintam Reglamento Nr. 1408/71 3 straipsnio 1 dalyje.
- 21 *Městský soud v Praze* laikėsi savo ankstesnės pozicijos, remdamasis minėtu *Ústavní soud* sprendimu, kad *správa* turi padidinti ieškovei pagrindinėje byloje suteiktą senatvės išmoką iki tokio dydžio, kokio dydžio pensiją ji turėtų teisę gauti tuo atveju, jei būtų apdrausta tik pagal Čekijos socialinio draudimo sistemą.
- 22 *Správa* padavė kasacinį skundą Aukščiausiajam administraciniam teismui ir nurodė, jog reikalavimas, kad iki Čekijos senatvės išmokų lygio būtų sulygintos tik asmenų, kurie yra Čekijos Respublikoje gyvenantys jos piliečiai ir kurių darbo bendroje valstybėje laikotarpiai yra įskaitomi pagal Čekijos ir Slovakijos sutarties 20 straipsnį, prieštarauja Reglamento Nr. 1408/71 3 straipsnyje įtvirtintam vienodo požiūrio principui.

Be to, toks reikalavimas lemia tai, kad, siekiant padidinti Čekijos mokamas senatvės išmokas, antrą kartą įskaitomi Slovakijoje įgyti draudimo laikotarpiai, nors Reglamento Nr. 1408/71 12 straipsnyje draudžiama du kartus įskaityti tą patį draudimo laikotarpį.

- 23 Aukščiausiasis administracinis teismas mano, kad pagal *Ústavní soud* sprendimą *správa* turi atsižvelgti į draudimo laikotarpius, kuriuos išmokos pareiškėjas įgijo pagal Čekijos ir Slovakijos Federacinės Respublikos socialinio draudimo sistemą, nepaisydama to, kad pagal sutarties 20 straipsnį kompetentinga yra Slovakijos socialinio draudimo institucija. Tokiu atveju ne tik būtų pakeistas kompetentingos valstybės nustatymo, siekiant atsižvelgti į atitinkamus draudimo laikotarpius, kriterijus, bet taip pat du kartus būtų įskaitytas tas pats draudimo laikotarpis.
- 24 Nors prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas neginčija, kad M. Landtová atitiko visas išankstines sąlygas, kad būtų padidinta senatvės išmoka, tačiau mano, kad sąlyga dėl Čekijos pilietybės prieštarauja EB 12 straipsniui ir Reglamento Nr. 1408/71 3 straipsniui, nes dėl jos kitų valstybių narių piliečiai atsiduria mažiau palankioje padėtyje, nors jie atitinka kitas teisės į aptariamą išmoką sąlygas. Taigi kyla klausimas ir dėl gyvenamosios vietos sąlygos atitikimo Reglamento Nr. 1408/71 10 straipsnio 1 daliai.
- 25 Tokiomis aplinkybėmis Aukščiausiasis administracinis teismas nusprendė sustabdyti bylos nagrinėjimą ir pateikti Teisingumo Teismui šiuos prejudicinius klausimus:

„1. Ar Reglamento (EB) Nr. 1408/71 <...> III priedo, kuriame paliekamas galioti valstybės teisių perėmėjos, kuri turi teisę įskaityti darbuotojų draudimo laikotarpius, įgytus pagal buvusios Čekijos ir Slovakijos Federacinės Respublikos socialinio draudimo sistemą iki 1992 m. gruodžio 31 d., nustatymo kriterijus, A dalies

6 punktą, skaitomą kartu su [jo] <...> 7 straipsnio 2 dalies c punktu, reikia aiškinti taip, kad draudžiama taikyti nacionalinės teisės nuostatą, pagal kurią Čekijos socialinio draudimo institucija, nustatydama teisę į išmoką ir jos dydį, įskaito visus draudimo laikotarpius, įgytus iki 1992 m. gruodžio 31 d. buvusios Čekijos ir Slovakijos Federacinės Respublikos teritorijoje, nors vadovaujantis nurodytu kriterijumi ji įskaityti yra kompetentinga Slovakijos Respublikos socialinio draudimo institucija?

2. Jei atsakymas į pirmąjį klausimą būtų neigiamas, ar EB 12 straipsnį, skaitomą kartu su Reglamento (EB) Nr. 1408/71 <...> 3 straipsnio 1 dalimi, 10 ir 46 straipsniais, reikia aiškinti taip, kad draudžiama remiantis minėta nacionaline nuostata nustatant teisę į senatvės išmoką ir jos dydį įskaityti visus draudimo laikotarpius, įgytus iki 1992 m. gruodžio 31 d. pagal buvusios Čekijos ir Slovakijos Federacinės Respublikos socialinio draudimo sistemą, kurie jau buvo kartą įskaityti tokia pačia apimtimi nustatant išmokas Slovakijos Respublikos socialinio draudimo sistemoje, tik Čekijos Respublikos piliečiams, nuolat gyvenantiems jos teritorijoje?“

Dėl prašymo priimti prejudicinį sprendimą priimtimumo

- ²⁶ Slovakijos Respublika abejoja dėl pateiktų klausimų priimtimumo, tvirtindama, kad prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusių teismo prašymas išaiškinti nediskriminavimo principą neturi reikšmės sprendimui pagrindinėje byloje ir todėl neturi jokio ryšio su ginčo faktinėmis aplinkybėmis ir dalyku, nes M. Landtová atitinka

visas išankstines sąlygas, kad galėtų gauti Čekijos senatvės išmokos priedą, nustatytas *Ústavní soud* sprendimu, ir ji nėra diskriminuojama.

- 27 Šiuo klausimu primintina, kad pagal nusistovėjusią Teisingumo Teismo praktiką tik nacionalinis teismas, nagrinėjantis bylą ir turintis prisiimti atsakomybę už būsimą teismo sprendimą, atsižvelgdamas į konkrečias aplinkybes, turi įvertinti tiek prejudicinio sprendimo reikalingumą savo sprendimui priimti, tiek Teisingumo Teismui pateikiamų klausimų svarbą (žr., be kita ko, 2006 m. birželio 15 d. Sprendimo *Acereda Herrera*, C-466/04, Rink. p. I-5341, 47 punktą).
- 28 Todėl iš principo Teisingumo Teismas turi priimti sprendimą tuo atveju, jei pateikiami klausimai susiję su Sąjungos teisės išaiškinimu (šiuo klausimu žr. 2001 m. kovo 13 d. Sprendimo *PreussenElektra*, C-379/98, Rink. p. I-2099, 38 punktą ir 2009 m. kovo 10 d. Sprendimo *Hartlauer*, C-169/07, Rink. p. I-1721, 24 punktą). Taip nėra, visų pirma, jei Teisingumo Teismui pateikta problema yra visiškai hipotetinė arba jei nacionalinio teismo prašomas Sąjungos teisės normos išaiškinimas neturi jokio ryšio su pagrindinės bylos faktais arba dalyku (šiuo klausimu žr. 2010 m. lapkričio 9 d. Sprendimo *Volker und Markus Schecke ir Eifert*, C-92/09 ir C-93/09, Rink. p. I-11063, 40 punktą).
- 29 Tačiau, kaip nurodė generalinis advokatas savo išvados 30 punkte, taip nėra šioje byloje. Nors M. Landtová taikomas *Ústavní soud* sprendimas, tačiau šį sprendimą ginčija tiek *správa*, tiek prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas.
- 30 Taigi prašymą priimti prejudicinį sprendimą reikia laikyti priimtiniu.

Dėl prejudicinių klausimų

Dėl pirmojo klausimo

- 31 Savo pirmuoju klausimu prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas iš esmės klausia, ar Reglamento Nr. 1408/71 III priedo A dalies 6 punkto nuostatomis kartu su jo 7 straipsnio 2 dalies c punktu draudžiama tokia nacionalinės teisės nuostata, kaip aptariamoji pagrindinėje byloje, kurioje numatyta mokėti senatvės išmokos priedą, jeigu pagal sutarties 20 straipsnį skirtos pensijos suma yra mažesnė nei ta, kuri būtų buvusi gauta, jei pensija būtų buvusi apskaičiuota pagal Čekijos Respublikos teisės normas.
- 32 Reikia priminti, jog minėtų Reglamento Nr. 1408/71 nuostatų tikslas palikti galioti sutarties 20 straipsnį, kuriame nustatyta, kad, nustatant taikytiną sistemą ir skirti socialinio draudimo išmokas kompetentingą instituciją, turi būti taikomas darbdavio buveinės valstybės Čekijos ir Slovakijos Federacinės Respublikos padalijimo dieną kriterijus.
- 33 Iš prašymo priimti prejudicinį sprendimą matyti, kad pirmasis pateiktas klausimas kilo dėl nuogąstavimų, susijusių su rizika, kad taikant *Ústavní soud* sprendimą du kartus būtų įskaitytas tas pats draudimo laikotarpis ir būtų pakeistas iš minėto sutarties 20 straipsnio kylantis kriterijus.
- 34 Be to, kaip matyti iš Teisingumo Teismui pateiktos bylos medžiagos, *Ústavní soud* manymu, sutarties 20 straipsnį reikia aiškinti taip, kad jei Čekijos pilietis atitinka įstatymuose numatytas teisės į senatvės pensiją suteikimo sąlygas ir ta pensija pagal

Čekijos teisę yra didesnė nei pagal sutartį, *správa* privalo užtikrinti, kad asmuo gautų tokio dydžio pensiją, kuri atitiktų didesnę išmoką pagal nacionalinės teisės nuostatas. *Správa* taip pat turi atsižvelgti į iš kitos sutarties šalies pagal sutartį gaunamą pensiją taip, kad nebūtų dubliuojamos dvi vienos rūšies tais pačiais pagrindais dviejų skirtingų socialinio draudimo institucijų mokamos pensijos.

- 35 Iš *Ústavní soud* praktikos aišku, kad sutarties 20 straipsniu nustatyta kompetencijos padalijimo tarp Čekijos ir Slovakijos socialinio draudimo įstaigų taisyklė, susijusi su draudimo laikotarpių, įgytų prieš Čekijos ir Slovakijos Federacinės Respublikos padalijimą, įskaitymu, nėra užginčyta ar pakeista, nes *Ústavní soud* praktika siekiama tik padidinti pagal sutartį skirtą Čekijos senatvės išmoką, kad ji būtų vienodo dydžio kaip ir pensija, kuri būtų skirta tik pagal nacionalinę teisę.
- 36 Kaip generalinis advokatas nurodė savo išvados 37 punkte, suteikiant pagrindinėje byloje aptariamą išmokos priedą nėra ginčijama nei taikytina sistema, nei sutartyje nustatytų institucijų kompetencija, tik leidžiama pagal šią sutartį prašyti pagrindinės išmokos priedo kitoje socialinio draudimo įstaigoje.
- 37 Kaip nurodė Europos Komisija, *Ústavní soud* tik nustatė, kad reikia padidinti pagal sutarties 20 straipsnį skirtą Čekijos senatvės išmoką iki tokio dydžio, kokio dydžio išmoką ieškovė turėtų teisę gauti tuo atveju, jei ji būtų apskaičiuota tik pagal nacionalinę teisę ir jei ji yra didesnė nei gautoji pagal sutarties nuostatas.

- 38 Taigi kalbama ne apie lygiagrečiai skiriamą Čekijos senatvės išmoką ar apie du kartus įskaitytą tą patį draudimo laikotarpį, o tik apie objektyviai nustatyto skirtumo tarp skirtingos kilmės išmokų panaikinimą.
- 39 Reikia konstatuoti, kad vadovaujantis tokiu požiūriu galima išvengti „taikytinos nacionalinės teisės sutapimo“, laikantis Reglamento Nr. 1408/71 aštuntoje konstatuojamojoje dalyje nustatyto tikslo, ir nepažeisti sutarties 20 straipsnyje nustatyto kompetencijos padalijimo kriterijaus, kuris išlieka taikant Reglamento Nr. 1408/71 7 straipsnio 2 dalies c punktą, skaitomą kartu su šio reglamento III priedo A dalies 6 punktu.
- 40 Atsižvelgiant į tai, kas pasakyta, į pirmąjį klausimą reikia atsakyti, kad Reglamento Nr. 1408/71 III priedo A dalies 6 punkto, skaitomo kartu su jo 7 straipsnio 2 dalies c punktu, nuostatomis nedraudžiama tokia nacionalinė taisyklė, kaip aptariamoji pagrindinėje byloje, kurioje numatytas senatvės išmokos priedo mokėjimas, jeigu šios pagal sutarties 20 straipsnį skirtos išmokos suma yra mažesnė nei ta, kuri būtų buvusi gauta, jei pensija būtų buvusi apskaičiuota taikant Čekijos Respublikos teisės normas.

Dėl antrojo klausimo

Dėl diskriminacijos buvimo

- 41 Antruoju klausimu prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas iš esmės nori išsiaiškinti, ar *Ústavní soud* sprendimas, kuriuo leidžiama mokėti senatvės išmokos priedą tik Čekijos Respublikoje gyvenantiems jos piliečiams, lemia

diskriminaciją, nesuderinamą su EB 12 straipsniu ir kartu skaitomomis Reglamento Nr. 1408/71 3 straipsnio 1 dalies ir 10 straipsnio nuostatomis.

- 42 Šiuo atžvilgiu reikia priminti, kad Reglamento Nr. 1408/71 3 straipsnio 1 dalies tikslas, remiantis EB 39 straipsniu, užtikrinti asmenims, kuriems taikomas šis reglamentas, vienodas sąlygas socialinės apsaugos srityje, nedarant skirtumo dėl tautybės ir panaikinant bet kokią diskriminavimą šiuo požiūriu, kylantį iš valstybių narių nacionalinės teisės aktų (2007 m. sausio 18 d. Sprendimo *Celozzi*, C-332/05, Rink. p. I-563, 22 punktas).
- 43 Be to, iš bylos medžiagos neginčijamai matyti, kad *Ústavní soud* sprendimu kitų valstybių narių piliečiai diskriminuojami dėl pilietybės, palyginti su Čekijos Respublikos piliečiais.
- 44 Kalbant apie gyvenimo Čekijos Respublikos teritorijoje sąlygą, reikia priminti, kad 3 straipsnio 1 dalyje įtvirtintas vienodo požiūrio principas draudžia ne tik akivaizdžią socialinės apsaugos sistemos paslaugų gavėjų pilietybe grindžiamą diskriminaciją, bet ir visas paslėptas diskriminacijos formas, kurios, taikant kitus atskyrimo kriterijus, iš tiesų lemia tokį patį rezultatą (minėto Sprendimo *Celozzi* 23 punktas).
- 45 Be to, nacionalinės teisės sąlygos, kurios, nors ir taikomos neatsižvelgiant į pilietybę, iš esmės arba didžiąja dalimi daro įtaką darbuotojams migrantams, ir vienodai taikomos sąlygos, kurias gali lengviau įvykdyti vietiniai, o ne darbuotojai migrantai ir kurios gali būti ypač pastariesiems nenaudingos, turi būti laikomos netiesiogiai diskriminuojančiomis (žr. minėto Sprendimo *Celozzi* 24 punktą).

- 46 Tokia yra gyvenamosios vietos sąlyga, aptariama pagrindinėje byloje, kuri iš esmės daro įtaką darbuotojams migrantams, gyvenantiems ne savo kilmės, bet kitų valstybių narių teritorijoje.
- 47 Joks argumentas, galintis pateisinti tokią diskriminaciją, nebuvo pateiktas Teisingumo Teismui.
- 48 Be to, reikia priminti, kad Reglamento Nr. 1408/71 10 straipsnio 1 dalyje nustatytas principas panaikinti gyvenamosios vietos sąlygas, kad suinteresuotieji asmenys būtų apsaugoti nuo galimo neigiamo poveikio dėl gyvenamosios vietos perkėlimo į kitą valstybę narę.
- 49 Iš to, kas pasakyta, matyti, kad *Ústavní soud* sprendimu taikant gyvenamosios vietos kriterijų tiesiogiai ir netiesiogiai diskriminuojama dėl pilietybės teise laisvai judėti pasinaudojusių asmenų atžvilgiu.

Dėl diskriminacijos konstatavimo pasekmių

- 50 Konstatavus, kad *Ústavní soud* sprendime įtvirtinta taisyklė yra diskriminacinė, reikia nustatyti praktines su tuo susijusias pasekmes, su kuriomis dėl šios taisyklės taikymo susiduria tiek nepalankioje situacijoje esantys asmenys, tiek tie, kuriems, kaip M. Landtová, ji suteikė pranašumą.
- 51 Kalbant apie vienodo požiūrio principo nesilaikymo pasekmes tokioje situacijoje, kokia aptariama pagrindinėje byloje, reikia priminti, kad Sąjungos teisei prieštaraujantis diskriminacijos atveju tol, kol nėra priimtos vienodą požiūrį atkuriančios

priemonės, lygybės principo laikymasis gali būti užtikrintas tik neprivilėgiuotai kategorijai priklausantiems asmenims suteikiant tas pačias privilegijas kaip ir priklausantiems privilegiuotai kategorijai. Siekiant teisingai taikyti Sąjungos teisę, tokia tvarka yra vienintelė, kuria galima remtis (žr. 1999 m. sausio 26 d. Sprendimo *Terhoeve*, C-18/95, Rink. p. I-345, 57 punktą ir nurodytą teismų praktiką).

- 52 Dėl padarinių, galinčių kilti tokiems asmenims, kaip M. Landtová, priklausantiems asmenų kategorijai, kuriems *Ústavní soud* sprendimu įtvirtinta taisyklė yra palanki, pripažinus šio sprendimo diskriminacinį pobūdį, reikia pažymėti, kad nors pagal nacionalinę teisę pensiją skirianti kompetentinga institucija negali teisėtai atsisakyti skirti priedo nepalankioje situacijoje atsidūrusiems asmenims, niekas jai netrukdo toliau skirti išmokos priedo asmenims, kurie jį jau gauna pagal nacionalinės teisės taisyklę.
- 53 Sąjungos teisė nedraudžia, laikantis bendrųjų Sąjungos teisės principų, taikyti vieno-
dą požiūrį atkuriančių priemonių sumažinant anksčiau privilegiuotų asmenų turėtą pranašumą (žr. 1994 m. rugsėjo 28 d. Sprendimo *Coloroll Pension Trustees*, C-200/91, Rink. p. I-4389, 33 punktą). Vis dėlto Sąjungos teisėje nėra reikalavimo, prieš priimant tokias priemones, atimti socialinės apsaugos priedą, kaip aptariamasis pagrindinėje byloje, iš jį jau gaunančių asmenų.
- 54 Atsižvelgiant į tai, kas pasakyta, į antrą klausimą reikia atsakyti, kad kartu skaitomomis Reglamento Nr. 1408/71 3 straipsnio 1 dalies 10 straipsnio nuostatomis draudžiama tokia nacionalinės teisės taisyklė, kaip aptariamoji pagrindinėje byloje, pagal kurią leidžiama mokėti senatvės išmokos priedą tik Čekijos Respublikos teritorijoje gyvenantiems jos piliečiams, tačiau dėl to pagal Sąjungos teisę nebūtina atimti šio priedo iš asmens, kuris atitinka šias dvi sąlygas.

Dėl bylinėjimosi išlaidų

- 55 Kadangi šis procesas pagrindinės bylos šalims yra vienas iš etapų prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusiai teismo nagrinėjamoje byloje, bylinėjimosi išlaidų klausimą turi spręsti šis teismas. Išlaidos, susijusios su pastabų pateikimu Teisingumo Teismui, išskyrus tas, kurias patyrė minėtos šalys, nėra atlygintinos.

Remdamasis šiais motyvais, Teisingumo Teismas (ketvirtoji kolegija) nusprendžia:

- 1. 1971 m. birželio 14 d. Tarybos reglamento (EEB) Nr. 1408/71 dėl socialinės apsaugos sistemų taikymo pagal darbo sutartį dirbantiems asmenims ir jų šeimos nariams, judantiems Bendrijoje, iš dalies pakeisto ir atnaujinto 1996 m. gruodžio 2 d. Tarybos reglamentu (EB) Nr. 118/97, su pakeitimais, padarytais 2006 m. balandžio 5 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (EB) Nr. 629/2006, III priedo A dalies 6 punkto, skaitomo kartu su 7 straipsnio 2 dalies c punktu, nuostatomis nedraudžiama tokia nacionalinė taisyklė, kaip aptariamoji pagrindinėje byloje, kurioje numatytas senatvės išmokos priedo mokėjimas, jeigu šios pagal 1992 m. spalio 29 d. Čekijos Respublikos ir Slovakijos Respublikos sutarties dėl priemonių, skirtų situacijai po padalijimo 1992 m. gruodžio 31 d. reglamentuoti, 20 straipsnį skirtos išmokos suma yra mažesnė nei ta, kuri būtų buvusi gauta, jei pensija būtų buvusi apskaičiuota taikant Čekijos Respublikos teisės normas.**
- 2. Kartu skaitomomis Reglamento Nr. 1408/71, iš dalies pakeisto ir atnaujinto Reglamentu Nr. 629/2006, su pakeitimais, padarytais Reglamentu Nr. 629/2006, 3 straipsnio 1 dalies ir 10 straipsnio nuostatomis draudžiama**

tokia nacionalinės teisės taisyklė, kaip aptariamoji pagrindinėje byloje, pagal kurią leidžiama mokėti senatvės išmokos priedą tik Čekijos Respublikos teritorijoje gyvenantiems jos piliečiams, tačiau dėl to pagal Sąjungos teisę nebūtina atimti šio priedo iš asmens, kuris atitinka šias dvi sąlygas.

Parašai.